

Warszawa dnia 23 sierpnia 2008 r.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu

DWOiP IV-0700-27/08

BH-1-0700-403/08

Pan

Henryk Maciej WOŹNIAK

Senator

Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora na 17. posiedzeniu Senatu w dniu 7 sierpnia 2008 r., dotyczące sposobu prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim (dawny rewir III) w sprawie przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Szpitalowi Wojewódzkiemu w Gorzowie Wielkopolskim, uprzejmie przedstawiam co następuje:

Na wstępie informuję, iż obecnie Kancelaria Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim (odpowiadająca dawnemu rewirowi III) prowadzona jest przez zastępcę komornika asesora Grzegorza Juszcza. Komornik wskazany w oświadczeniu Pana Senatora nie pełni już tej funkcji od 2006 r. Sprawa tego komornika rzeczywiście w pewnym okresie czasu była szeroko komentowana w mediach. Dotyczyła ona jednak głównie innych wydarzeń, nie związanych bezpośrednio z kwestią postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim. Wobec informacji dotyczących tych wydarzeń, w grudniu 2006 r. Ministerstwo Sprawiedliwości - Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji, przeprowadziło lustrację działalności Komornika Sądowego (ówczesnego Rewiru III) przy Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2004 r. do dnia 19 października 2006 r. W kontekście informacji jakie dotarły do Ministra Sprawiedliwości, przedmiotowa lustracja przeprowadzona

została w zakresie prawidłowości stosowania instytucji depozytu sądowego (art. 808 k.p.c.), gospodarowania kwotami podejmowanymi z depozytu sądowego, terminowości rozliczania zaliczek na pokrycie wydatków oraz sprawności postępowania egzekucyjnego w sprawach, w których pobrane zostały zaliczki. W trakcie prowadzonej lustracji kontroli poddano między innymi szereg akt spraw egzekucyjnych dotyczących postępowania egzekucyjnego prowadzonego właśnie przeciwko dłużnikowi, jakim był szpital. Część z tych postępowań była zawieszona z uwagi na wszczęcie w tym okresie wobec szpitala postępowania restrukturyzacyjnego. W ramach postępowania egzekucyjnego komornik dokonał zajęcia wierzytelności, jakie przysługiwały szpitalowi od NFZ. Kwoty zajęte podczas egzekucji zostały następnie złożone do depozytu sądowego. W toku tych postępowań doszło jednak do pewnej nieprawidłowości. Mianowicie pismem z dnia 15 września 2006 r. komornik zwrócił się do Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z prośbą o zwrot z depozytu sądowego tych kwot. W sumie komornik poprosił o zwrot kwoty 4.400.000,00 zł. (cztery miliony czterysta tysięcy złotych i 00/100). Kwota ta została komornikowi wypłacona, chociaż tok postępowania egzekucyjnego w żaden sposób nie uzasadniał dokonania wypłaty tej kwoty z depozytu sądowego. Także komornik w żaden sposób nie uzasadnił wydanego polecenia. Następnie w miesiącu październiku 2006 r. wpłynęły z kancelarii komornika na konto sum depozytowych sądu trzy przelewy na łączną kwotę właśnie 4.400.000,00 zł. Pismem z dnia 17 października 2006 r. komornik zwrócił się z prośbą o zaksięgowanie tej wypłaconej kwoty na poczet poszczególnych kwot wypłaconych zgodnie z pismem z dnia 15 września 2006 roku.

Reasumując - komornik w miesiącu wrześniu 2006 r., bez uzasadnienia podjął z depozytu sądowego kwotę 4.400.000,00 zł., którą po okresie około jednego miesiąca zwrócił. Była to jedyna nieprawidłowość stwierdzona w toku lustracji. W pozostałych wypadkach, w zakresie stanowiącym przedmiot lustracji, nie stwierdzono istotnych uchybień. Instytucja depozytu sądowego (art. 808 k.p.c.) była zasadniczo stosowana prawidłowo.

W toku postępowań egzekucyjnych skierowanych przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Szpitalowi Wojewódzkiemu w Gorzowie Wielkopolskim pojawiły się jeszcze inne kontrowersje. Otóż w czasie tych postępowań wszczęto wobec szpitala postępowanie restrukturyzacyjne. Pojawiły się wówczas wątpliwości prawne dotyczące zasadności pobierania przez komornika w trakcie egzekucji należności przypadających szpitalowi (między innymi z NFZ) i składania ich do depozytu sądowego, w sytuacji kiedy postępowanie egzekucyjne jest zawieszona na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2005 r., Nr 78, poz. 684 z późn. zm.) tj. wobec wszczęcia

postępowania restrukturyzacyjnego. W prowadzonym postępowaniu egzekucyjnym komornik zajmował świadczenia przypadające szpitalowi z NFZ i składał je do depozytu sądowego. Szpital natomiast uważał, iż komornik nie był uprawniony do zajmowania tych kwot twierdząc, iż wobec wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego kwoty te nie podlegają zajęciu. Ocena prawna zaistniałej sytuacji nie była jednoznaczna. Zgodnie bowiem z art. 24 powołanej ustawy, w okresie od dnia wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego do dnia wydania decyzji o umorzeniu albo o zakończeniu postępowania restrukturyzacyjnego, wszczęte postępowania egzekucyjne, w zakresie należności objętych postępowaniem restrukturyzacyjnym, podlegają zawieszeniu, z wyjątkiem postępowań egzekucyjnych prowadzonych w celu zaspokojenia indywidualnych roszczeń pracowników wynikających z art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw. Wskazać jednak należy, iż w wypadku zawieszenia postępowania egzekucyjnego czynności dokonane przez komornika przed zawieszeniem pozostają nadal w mocy. Ponadto zgodnie z regułą wyrażoną w art. 900 § 2 k.p.c., zajęcie sum płatnych okresowo obejmuje także wypłaty przyszłe. Z powyższego uregulowania wynikałoby, iż w przedmiotowej sprawie zajęcie przez komornika wierzytelności z Lubuskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia z siedzibą w Zielonej Górze, dokonane przed zawieszeniem postępowania, pozostawało w mocy. Było ono zatem skuteczne. W myśl powołanego art. 900 § 2 k.p.c. było ono skuteczne także w sytuacji kiedy świadczenie to płatne było okresowo. Niemniej jednak wskazać należy, iż czym innym jest zajęcie jednej wierzytelności, która ma być wypłacana dłużnikowi okresowo (w takim wypadku zajęcie obejmuje także wypłaty przyszłe) a czym innym jest zajęcie kilku wierzytelności, które powstają w różnych odstępach czasu. Wydaje się, iż w tym drugim przypadku zajęcie wierzytelności powstałej przed zawieszeniem postępowania nie może odnosić skutku wobec wierzytelności, która powstała dopiero po zawieszeniu postępowania. Aby można było dokonać poboru należności wynikającej z takiej wierzytelności należy uprzednio dokonać jej zajęcia. Jeżeli jednak postępowanie jest zawieszona komornik oczywiście nie może dokonywać kolejnych zajęć. Wskazać także należy, iż postępowanie restrukturyzacyjne prowadzone na podstawie przepisów powołanej na wstępie ustawy jest postępowaniem analogicznym do postępowania upadłościowego i naprawczego prowadzonego wobec przedsiębiorców. Podobnie w postępowaniu upadłościowym, zgodnie z art. 140 ust 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 535 z późn. zm.) z dniem ogłoszenia upadłości postępowania egzekucyjne prowadzone wobec przedsiębiorcy ulegają zawieszeniu z mocy prawa a

sumy uzyskane w zawieszonych postępowaniach organ egzekucyjny z urzędu przekazuje do masy upadłości. Jak z powyższego wynika w tym wypadku przepis wprost wskazuje co dzieje się z sumami uzyskanymi w zawieszonych postępowaniach. Analogicznego zapisu nie ma jednak w ustawie restrukturyzacyjnej. Jednakowoż sposób postępowania restrukturyzacyjnego uregulowany w tej ustawie zakłada, że restrukturyzowany szpital dysponuje w sposób szczegółowo opisany w ustawie należnymi mu środkami. Prawidłowość tych dyspozycji nadzoruje organ restrukturyzacyjny (wojewoda lub minister właściwy do spraw zdrowia). Ustawa zakłada zatem, iż szpital dysponuje należnymi mu środkami. Zatem powyższe okoliczności raczej uzasadniają stanowisko, iż środki zajęte w postępowaniu egzekucyjnym od chwili jego zawieszenia winny być przekazane restrukturyzowanemu zakładowi opieki zdrowotnej.

Jak z powyższego wynika sytuacja prawna jaka powstała na skutek wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego wobec szpitala była dość skomplikowana. Jednakże jedynym organem wyłącznie właściwym do dokonania oceny prawnej omawianego tutaj zagadnienia był sąd. To sąd bowiem sprawuje nadzór judykacyjny nad czynnościami komornika. Kwestie tutaj poruszane mogą być rozstrzygane wyłącznie w trybie takiego nadzoru. Dłużnik natomiast dysponuje prawem zaskarżenia do sądu każdej czynności komornika (art. 767 k.p.c). Jeżeli zatem dłużnik - w tym wypadku Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim - uważał, iż środki te nie powinny być zajmowane przez komornika i składane do depozytu sądowego lecz wypłacane dłużnikowi, winien on wystąpić do właściwego sądu rejonowego ze stosowną skargą na te czynności komornika. W przypadku gdyby sąd rozpatrujący skargę podzielił wskazane powyżej argumenty, z pewnością stosowne kwoty zostałyby zwolnione z depozytu i przelane na konto szpitala.

Odnosząc się do pytania stawianego w oświadczeniu, pragnę zauważyć, iż w całej tej sytuacji należy pamiętać także o interesie wierzycieli. Kwoty zajęte i złożone do depozytu sądowego nie stanowią bowiem własności komornika lecz są to pieniądze, które przede wszystkim mają zaspokoić wierzycieli.

~~SEKRETARZ STANU~~
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Marian Cichosz